

arseno ☞ As. Hemia elemento. Solida metaloido de ferogriza koloro.

arsenalo Z. 1 Armilprovizejo. 2 Armilaro : la bandito kunportis kun si tutan ~on.

* **Arseniko**. 1 Ŝtalgriza solida metaloido, kies komponaĵoj estas tre venenaj. 2 Lu el la venenaj komponaĵoj de ~o.

arŝino Z Δ. Rusa mezuro de longeco (= 0,71 metro).

* **Arto**. 1 Praktika apliko de la scioj k reguloj akiritaj per studo : *medicino, diplomatio, pedagogio, konstruado estas ~oj*; laŭ ĉiuj leĝoj de la ~o Z; *vivon travivi estas ~o malfacila Z*; al la fiŝo ne instruu naĝ~on Z. 2 Prezentado de impresoj, sentoj, ideoj laŭ subjektiva originala percepto; belarto : *arkitekturo, pentr~o, skulpt~o, muziko, poezio estas ~oj*; la ~o estas imilo, sed ne simpla kopio de la naturo. 3 Kreado de la homa faro kontraste al la kreado de la naturo : *tiu haveno estas kreita de naturo k arangita de ~o*. ~a. 1 Koncernanta ~on 1. 2 Konforma al la reguloj de la beleco, ~oplena, ~ista, ~isma. 3 Farita per homa ~o, sed ne kreita de la naturo : *ĉe la ~a lumo*; *~e daŭrigata juneco*; *~a lingvo*. ~aĵo. 1 Io farita laŭ la reguloj de la ~o. 2 Bel~a verko. 3 ~efaritaĵo : *~aĵa hararo*. Kp ARTIFIKO. ~ismo. Delikata sento pri la beleco. ~isto. Tiu, kiu praktikas bel~on. ~efarita. ~a 2. Bel~o. Ĉiu el la ~oj, kiuj celas la belecon : arkitekturo, beletro, muziko, skulptado, pentr~o...

artemizio Z ☞. Aroma amara planto, g. de kompozitoj (*artemisia*).

Arterio. 1 Tubeto, kiu kondukas la sangon el la koro ĝis ĉiuj partoj de la korpo. 2 (f) Trafikvojo.

arteza Z. Karakterizas puton profunde boritan, el kiu akvo elsprucas per si mem : *per ~aj putoj oni kreis en Alĝerio multajn oazojn*.

* **Artifiko**. 1 Arte lerta farmaniero. ~o de jonglismo. Kp AKROBATAĴO. 2 Arte lerta kombinaĵo : ~o de advokato. Kp EFTURNIĜO. 3 Trompa ruzaĵo : ~o de plkomercisto. Kp INTRIGO. ~i (tr). ~e fari. Sen~a. Sincera, lojala, honesta.

* **Artiko**. 1 Organa ĉarniro, kuniganta du partojn de la korpo, tiel ke ambaŭ

povas moviĝi : *pied~o, vertebra ~o*. 2 Mekanika kunligo de du pecoj, kiuj povas moviĝi ĉirkaŭ la punkto de kunligo. ~(ig)l (tr). 1 Kunligi per ~o. 2 (Fon) Movi la buŝorganojn por nete aŭdigi sonon : *~igita parolo* (kiu estas disigebla en diferencajn precizajn silabojn). ~lga punkto. Loko en la buŝo, kie sono estas ~igita. Kp ROZICIO.

artiklo f. Speco de varo.

* **Artikolo**. 1 (G). Vorteto uzata antaŭ substantivo por ĝin determini : *la difinita ~o en esp-o estas LA*. 2 Aparte pritraktata temo en gazeto, revuo, vortaro, enciklopedio. 3 Ĉiu aparta speco de komercaĵoj, varspeco. Kp ARTIKLO.

artikuloj ☞. Nomo de branĉo enhavanta la bestojn, kies korpo konsistas el ringoformaj artikitaj pecoj.

Artilerio. 1 Ĉiuspeca kanonaro servanta por la milito : *armeo abunde provizita per ~o*. 2 Speciala parto de la militistaro, kiu uzas k servas la kanonojn : *baterio, regimento de ~o*. ~ano; ~isto. ~a soldato.

* **Artiŝoko** ☞. Legoma veg. el fam. kompozitoj (*cynara scolymus*).

* **Artrito** ☞. Inflamo de la artikoj. Kp PODAGRO, REŬMATISMO.

artritismo ☞. Artritema temperamento.

* **Aso**. Ludkarto kun nur unu punkto.

asafetido Z ☞. Malbonodora rezino uzata kiel nerva kuracilo.

asbesto Z ☞. Fibreca mineralo, teksbla, nebruligebla.

* **Asekuri** (tr). 1 Fari kontrakton por kompensi per mono okazebajn riskojn : *~i domon kontraŭ incendio*; *sin ~i kontraŭ akcidentoj, morto*; *~i sian vivon*. 2 (f) Protekti, sekurigi kontraŭ io : *lia sorto estas de nun ~ita*; *laboro ~as kontraŭ mizero*. Kp CERTIGI, GARDI, SENDANGERIGI, ŜIRMI, SUBTENI. ~(ad)o. Ago ~i. ~o. Kontrakto por ~i. ~a. ~a kompanio, agento, kontrakto. ~isto. Tiu, kiu sin okupas pri ~oj.

asepsa Z ☞. Procedo per kiu oni evitas en kirurgio la alporton de infektantaj ĝermoj. ~a. 1 Buzita sur ~o : ~a metodo. 2 Libera de mikroboj : ~a instrumento, vundo. ~i (tr) Uzi ~on.